

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

NÔNG TRUNG CHÍ

**HIỆU QUẢ KINH TẾ SẢN XUẤT CÂY LÚA
TẠI HUYỆN BẮC SƠN, TỈNH LẠNG SƠN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

Thái Nguyên - 2019

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

NÔNG TRUNG CHÍ

HIỆU QUẢ KINH TẾ SẢN XUẤT CÂY LÚA
TẠI HUYỆN BẮC SƠN, TỈNH LẠNG SƠN

Ngành: Kinh tế nông nghiệp

Mã số: 8.62.01.15

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. Đinh Ngọc Lan

Thái Nguyên - 2019

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là trung thực và chưa được sử dụng để bảo vệ một học hàm, học vị nào.

Tôi xin cam đoan mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này đã được cảm ơn và các trích dẫn trong khóa luận đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Tôi xin cam đoan rằng trong quá trình thực hiện đề tài này tại địa phương tôi luôn chấp hành đúng các quy định của địa phương nơi thực hiện đề tài.

Thái Nguyên, tháng năm 2019

Học viên

Nông Trung Chí

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành luận văn này tôi xin chân thành cảm ơn Ban Giám hiệu, Khoa kinh tế và phát triển nông thôn, cùng các thầy cô giáo trường Đại học Nông lâm Thái nguyên đã tận tình giúp đỡ, tạo mọi điều kiện cho tôi trong quá trình học tập và thực hiện đề tài.

Đặc biệt, tôi xin chân thành cảm ơn PGS.TS. Đinh Ngọc Lan đã trực tiếp hướng dẫn chỉ bảo tận tình và đóng góp nhiều ý kiến quý báu, tạo điều kiện thuận lợi cho tôi hoàn thành luận văn tốt nghiệp.

Tôi xin chân thành cảm ơn các đồng chí lãnh đạo, cán bộ UBND huyện Bắc Sơn, phòng nông nghiệp và phát triển nông thôn huyện Bắc Sơn, chi cục thống kê huyện Bắc Sơn và các hộ gia đình trên địa bàn điều tra đã tạo mọi điều kiện giúp đỡ khi điều tra số liệu giúp tôi hoàn thành luận văn này.

Cuối cùng tôi xin chân thành cảm ơn cơ quan, gia đình, bạn bè đã động viên giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn này.

Tôi xin chân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 7 năm 2019

Học viên

Nông Trung Chí

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC BẢNG	vii
DANH MỤC HÌNH	viii
TRÍCH YẾU LUẬN VĂN	ix
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu	2
3. Đối tượng, phạm vi nghiên cứu	2
3.1. Đối tượng nghiên cứu	2
3.2. Phạm vi nghiên cứu	2
4. Những đóng góp của luận văn	3
Chương 1. CƠ SỞ KHOA HỌC CỦA ĐỀ TÀI	4
1.1. Cơ sở lý luận của đề tài	4
1.1.1. Khái niệm về hiệu quả kinh tế (HQKT)	4
1.1.2. Nội dung và bản chất của hiệu quả kinh tế	5
1.1.3. Hiệu quả kinh tế trong nông nghiệp	7
1.1.4. Phân loại hiệu quả kinh tế	8
1.1.5. Phương pháp chung xác định HQKT	9
1.1.6. Đặc điểm kinh tế- kỹ thuật của cây lúa	11
1.1.7. Các yếu tố ảnh hưởng đến hiệu quả kinh tế sản xuất cây Lúa	14
1.2. Cơ sở thực tiễn	16
1.2.1. Tình hình sản xuất Lúa trên thế giới và Việt Nam những năm gần đây	16
1.2.2. Hiệu quả sản xuất Lúa tại địa phương những năm gần đây	20

1.2.3. Kinh nghiệm về hiệu quả sản xuất cây Lúa tại một số địa phương trong nước ..	24
1.3. Tổng quan nghiên cứu.....	28
1.4. Bài học kinh nghiệm cho huyện Bắc Sơn	29
Chương 2. ĐẶC ĐIỂM ĐỊA BÀN VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU ...	30
2.1. Đặc điểm địa bàn nghiên cứu.....	30
2.1.1. Đặc điểm tự nhiên	30
2.1.2. Đặc điểm kinh tế xã hội	34
2.2. Nội dung nghiên cứu	36
2.3. Phương pháp nghiên cứu.....	37
2.3.1. Chọn điểm nghiên cứu và chọn mẫu điều tra	37
2.3.2. Phương pháp thu thập thông tin	39
2.3.3. Phương pháp xử lý số liệu.....	39
2.3.4. Phương pháp phân tích.....	39
2.4. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu	40
Chương 3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN	42
3.1. Thực trạng sản xuất cây Lúa trên địa bàn huyện Bắc Sơn.....	42
3.1.1. Thực trạng sản xuất cây Lúa trên địa bàn toàn huyện	42
3.1.2. Thực trạng sản xuất cây Lúa ở các hộ điều tra	44
3.2. Kết quả và hiệu quả kinh tế sản xuất cây Lúa ở Huyện Bắc Sơn	59
3.2.1. Kết quả và hiệu quả kinh tế sản xuất Lúa theo mức sống của các nhóm hộ	59
3.2.2. Kết quả và hiệu quả kinh tế sản xuất cây Lúa theo giống	62
3.2.3. Hiệu quả kinh tế sản xuất cây Lúa theo địa bàn dân cư.....	63
3.3. Các yếu tố ảnh hưởng tới kết quả và hiệu quả sản xuất cây lúa	65
3.3.1. Giống lúa.....	65
3.3.2. Quy mô sản xuất.....	66
3.3.3. Quy trình kỹ thuật thâm canh cây lúa	67
3.3.4. Thời tiết khí hậu	69
3.3.5. Vốn.....	69

3.3.6. Thủy lợi	69
3.3.7. Tiêu thụ	70
3.3.8. Một số yếu tố khác	71
3.4. Một số giải pháp nâng cao hiệu quả kinh tế cho các hộ nông dân sản xuất cây Lúa tại huyện	72
3.4.1. Giải pháp về quy hoạch sản xuất cây Lúa trong huyện	72
3.4.2. Giải pháp về kỹ thuật canh tác	72
3.4.3. Giải pháp về tiêu thụ	73
3.4.4. Giải pháp về thông tin	73
3.4.5. Giải pháp về liên kết “4 nhà”	73
3.4.6. Giải pháp về khuyến nông	74
3.4.7. Giải pháp về vốn	75
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	76
1. Kết luận	76
2. Kiến nghị	78
TÀI LIỆU THAM KHẢO	80

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

BQ	: Bình quân
BVTV	: Bảo vệ thực vật
ĐP	: Địa phương
HQKT	: Hiệu quả kinh tế
HTX	: Hợp tác xã
LĐ	: Lao động
LĐGD	: Lao động gia đình
PTNT	: Phát triển nông thôn
UBND	: Ủy ban nhân dân

DANH MỤC BẢNG

Bảng 1.1: Thời vụ gieo trồng của các tỉnh phía bắc	12
Bảng 1.2: Diện tích, năng suất, sản lượng Lúa trên thế giới giai đoạn 2015 - 2017.....	17
Bảng 1.3: Sản lượng Lúa của các nước đứng đầu thế giới giai đoạn 2015 - 2017	18
Bảng 1.4: Diện tích, năng suất, sản lượng Lúa Việt Nam giai đoạn 2015 - 2017	19
Bảng 2.1: Tình hình dân số và lao động huyện Bắc Sơn năm 2018	35
Bảng 3.1: Tình hình sản xuất cây Lúa của huyện Bắc Sơn qua 3 năm 2016 - 2018.....	42
Bảng 3.2: Đặc điểm của chủ hộ và số lao động của hộ nông dân.....	47
Bảng 3.3: Phân bổ diện tích đất đai của hộ gia đình.....	48
Bảng 3.4: Tình hình trồng trọt của các hộ điều tra năm 2018	49
Bảng 3.5: Tình hình sử dụng tư liệu sản xuất phục vụ sản xuất Lúa của các nhóm hộ ...	50
Bảng 3.6: Diện tích, năng suất, sản lượng lúa theo các giống tại các hộ điều tra.....	51
Bảng 3.7: Chi phí sản xuất chủ yếu cho sản xuất Lúa của các nhóm hộ	52
Bảng 3.8: Chi phí sản xuất cho các giống lúa.....	54
Bảng 3.9: Chi phí sản xuất Lúa theo địa bàn dân cư	56
Bảng 3.10: Thị trường tiêu thụ thóc, gạo ở các hộ điều tra	57
Bảng 3.11: Tình hình tiêu thụ tại các hộ điều tra.....	58
Bảng 3.12: Kết quả và hiệu quả kinh tế sản xuất lúa của hộ theo theo mức sống...59	59
Bảng 3.13: Kết quả và hiệu quả kinh tế sản xuất Lúa của hộ theo giống Lúa....62	62
Bảng 3.14: Kết quả và hiệu quả kinh tế sản xuất Lúa của hộ theo địa bàn dân cư.....64	64
Bảng 3.15: Một số yếu tố ảnh hưởng tới sản xuất lúa của các hộ điều tra	65

DANH MỤC HÌNH

Hình 1.1: Các thời kỳ sinh trưởng của cây lúa.....	11
Hình 1.2: Biến động về diện tích, năng suất, sản lượng lúa trên thế giới giai đoạn 2015 - 2017	17
Hình 1.3: Biến động về diện tích, năng suất, sản lượng Lúa Việt Nam giai đoạn 2015 - 2017	20